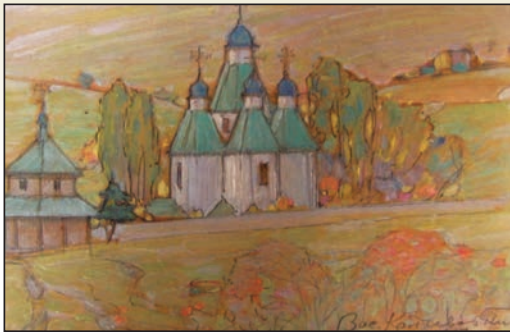

Могутній. Всюдисущий. Різний

Ольга КЛЕЙМЕНОВА

«Василь Кричевський. Між авангардом і традицією».
Національний художній музей України. Київ.

Церква в Ходорові

Натюрморт «Троянди»

Будинок М. Щербаківського у Шпичинцях

Натюрморт «Листопад»

У зали із запасників тимчасово переселилися близько 70 живописних і графічних робіт видатного митця ХХ століття. Привід для цього — 140-річчя Василя Кричевського (1873—1952): ювілей культурна громадськість святкувала на початку 2013-го.

Чарівна у своїй камерності експозиція — лише торкання великої спадщини родоначальника мистецької династії Кричевських. Для порівняння: у 1940-му на його персональній виставці показали аж 1055 робіт. На жаль, за останні 70 років творча спадщина Василя Кричевського була розпорощена по світу.

Народжений на Сумщині, він завершив земний шлях у Венесуелі. А між першим і останнім пунктами — роки й роки самореалізації, протягом яких художник, здається, боявся згаяти навіть хвилину.

Талант Василя Кричевського узгоджується зі словом «могутній». Важко уявити масштаб цього обдарування, кількість точок його прикладання. Проте варто назвати бодай ключові з них.

Архітектор за подкликанням, що вже в 15 років проектував сотні будинків для харків'ян (саме в Харкові здобував освіту: спочатку — як учень технічно-залізничного училища, потім — як вільний слухач курсу історії мистецтва в університеті). В енциклопедіях його називають творцем нової української архітектури. До унікальних розробок належить проєкт споруди Полтавського губернського земства.

Київський етап життя розпочався 1907-го. Василь Кричевський — художник у театрі Садовського. Завідувач відділу декоративного мистецтва в журналі. Художник у килимарській майстерні Варвари Ханенко.

Один із засновників Української академії мистецтв (1917), який, щоправда, відмовився від ректорства. (Посаду ректора обійняв його ушлюблений молодший брат Федір.)

Розробник гербів УНР (1918) на замовлення Михайла Грушевського.

1920-ті. Ініціатор реконструкції та оформлення будинку Тараса Шевченка в Хрещатицькому завулку. Автор архітектурного рішення Музею Шевченка в Каневі. Перший художник вітчизняного кіно.

Один із проєктантів знаменитого будинку письменників (Роліту).

1940 року художник отримав звання заслуженого діяча мистецтв України.

Упродовж життя — автор малих графічних форм (зокрема, марок), живописних полотен і графічних аркушів, книжковий ілюстратор. А загалом — новатор, творець власного стилю, відмежований від течій та мистецьких груп.

Змушений через сімейні обставини емігрувати, після мандрів Європою Василь Кричевський урешті опинився в Каракасі. Серце митця зупинилося 1952-го, за місяць до 80-річчя.

...Десять років тому сталася знаменна для України подія: нащадки художника подарували 300 його творів музеюм Києва, Харкова та Полтави.

Р. С. Дякуємо Національному художньому музеєві України за надані фото.

Дати 3 листопада

3 листопада Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського (до 1995-го — Київська консерваторія) виповнюється 100 років.

Київську консерваторію засновано 3 листопада 1913 року на базі музичного училища Київського відділення Російського музичного товариства. До організації закладу доклали зусиль Сергій Рахманінов, Олександр Глазунов, Петро Чайковський. Перші директори — Володимир Пухальський (1913), Рейнгольд Глієр (1914—1920). У 1925-му молодші класи консерваторії було відокремлено в музичний технікум. У 1934—1935-му навчальному році при виші відкрили одну з перших у Радянському Союзі середню спеціальну музичну школу-десятирічку. 1940-го консерваторії присвоєно ім'я Петра Чайковського. 1995-го Указом Президента України консерваторія набула статусу Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.

Н. І.